

Datum:	9 april 2024	Zaaknummer: 858687
Van:	Het college van burgemeester en wethouders, portefeuillehouder Wethouder Van Ginderen	
Aan:	De raad van de gemeente Roosendaal	
Steller:		
Kopie aan:		
Onderwerp:	Zonnebrandpalen	
Bijlage:	Tijdelijk aanpak zonnebrandpalen	

Kennisnemen van

Het college heeft in het 4^e kwartaal van 2023 toegezegd dat er in 2024 een stand van zaken wat betreft 'Zonnebrandpalen ook in de gemeente Roosendaal' met de raad zou worden gedeeld. Het college geeft hiermee uitvoering aan de toezegging 2023 A-20.

Inleiding

In 2023 hebben in Nederland 24.394 mensen de diagnose huidkanker gekregen. Het is daarmee de meest voorkomende soort kanker. Het voorkomen van huidkanker kan preventief behandeld worden in onderstaande volgorde:

1. *Weren:* Sterke blootstelling aan zonlicht te vermijden (schaduw opzoeken of midden op de dag binnen blijven).
2. *Kleren:* Geschikte kleding te dragen (kleding, hoed, zonnebril).
3. *Smeren:* Zonnebrandcrème te gebruiken.

Informatie/kernboodschap

Onderstaande tijdelijk (bijlage) geeft een weergave van wat er afgelopen half jaar heeft plaatsgevonden na de toezegging 2023 A-20. Het college is goed op weg om een regionale visie te vormen t.o.v. zonnebrandpreventie. Daarbij is het college voornemens een rol te nemen in het aanjagen van de regionale visie die zal worden opgesteld door de GGD in samenwerking met de 16 West-Brabantse gemeenten. Het belang van een regionale samenwerking en visie vanuit de GGD is in de beantwoording van de raadvragen [098-2023 - Zonnebrandpalen ook in de gemeente Roosendaal](#), benadrukt.

Consequenties/Aanpak

Het college wacht deze regionale visie af. Om bij voorhand een bijdrage te leveren aan de bewustwording (weren, kleren) en uiteindelijk het smeren, zullen we in de zomer van 2024 een proef doen in de fietsenstallingen op de Markt en Roselaar met het plaatsen van zonnebrandzuilen plaatsen waarbij expliciet wordt ingespeeld op de bewustwording op het gebied van weren en kleren en uiteindelijk smeren. We kiezen voor deze plekken i.v.m. toezicht.

Vervolg(procedure)

We wachten de regionale visie af om tot een duurzame oplossing te komen voor de toekomst.

Wij vertrouwen erop U hiermede voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,

Burgemeester en wethouders van Rosendaal,

De secretaris,

De burgemeester,

Bijlage 1: Tijdlijn aanpak zonnebrandpalen

Oktober 2023: Ambtelijke vraag naar advies uitgezet bij de GGD.

Oktober 2023: GGD komt met volgend advies.

Adviesvraag Gemeente Roosendaal

De gemeente Roosendaal wenst een advies van de GGD West-Brabant over het plaatsen en de effecten van zonnebranddispensers i.c.m. bewustwording. Ook vraagt de raad of hiervoor landelijk beleid verwacht wordt en wat de rol is van bijvoorbeeld scholen, ziekenhuizen, sportverenigingen etc. Dit advies zal de wethouder meenemen naar het AB om een regionale samenwerking te zoeken. Of in ieder geval tot een regionaal advies te komen.

RIVM-advies aan VWS over publieksvoorlichting huidkanker

Het veranderen van gedrag van Nederlanders ten aanzien van zonbescherming is een mogelijk instrument om de stijgende trend in huidkanker te doorbreken. De toename van huidkanker is echter niet bewezen toe te schrijven aan enkel ons huidige gedrag. De kennis van Nederlanders over huidkanker en zonbescherming kan wel worden verbeterd. Er is slechts beperkt informatie beschikbaar over het gedrag van Nederlanders met betrekking tot de zon, en is er beperkt onderzoek gedaan naar wat effecten van interventies zijn. Het RIVM adviseerde in 2022 dan ook een nulmeting op landelijk niveau en onderzoek naar effectiviteit van interventies gericht op verschillende doelen en doelgroepen. Ook wordt VWS in het RIVM-rapport geadviseerd om te kiezen voor een voorlichtingscampagne, waarbij de volgende factoren zijn geïntegreerd:

- verhogen van kennis en bewustzijn;
- kantelen van verschillende gedragingen (weren, kleren en smeren); en
- aanpakken van meer specifieke gedragsdeterminanten (bijvoorbeeld eigen-effectiviteit en het maken van actieplannen).

Aanbevelingen over de inhoud van voorlichtingscampagne

Het RIVM deed aanbevelingen over de inhoud van de publiekscommunicatie ten aanzien van de preventie van huidkanker en zonnebescherming. Volgens het RIVM is het raadzaam om een grotere focus te leggen op het mijden van de zon, en op het dragen van bedekkende en UV-werende kleding, een UV-gecertificeerde zonnebril en een hoed of pet (kleren). Adequaat gebruik van zonnebrandcrème met een hoge beschermingsfactor moet hierbij gezien worden als additioneel beschermingsmiddel, waarop niet alleen maar op zou moeten worden vertrouwd. Dit 'weren, kleren, smeren' principe sluit aan bij internationale adviezen.

Vooraf bij ouders valt nog veel winst te behalen. Van alle beschermingsstrategieën gebruiken Nederlandse ouders zonnebrandcrème het vaakst. Ook blijkt uit onderzoek dat Nederlandse ouders vaak vergeten opnieuw in te smeren (wat cruciaal is voor de werkzaamheid van zonnebrandcrème), en dat zij de bescherming van zonnebrandcrème overschatten, met hoge percentages zonverbrandingen bij kinderen als gevolg. Ook blijken ouders insmeren als lastig te ervaren.

Het RIVM concludeert dat in een voorlichtingscampagne moeten worden gefocust op;

- 1) weren: Het tijdig mijden van de zon
- 2) kleren: Het gebruik van bedekkende kleding en andere attributen;
- 3) smeren: Het adequaat gebruik van zonnebrandcrème, waarbij educatie wordt gegeven over welke factor op welk moment moet worden gebruikt, hoe vaak opnieuw insmeren nodig is, en hoe lang van tevoren insmeren moet gebeuren.

Publiekscampagne huidkankerpreventie wordt uitgevoerd door het Huidfonds

Het voorkomen van kanker is een van de speerpunten uit het Coalitieakkoord. Om het snel stijgende aantal gevallen van huidkanker tegen te gaan investeert VWS in een grote publiekscampagne op het gebied van huidkankerpreventie. De campagne wordt sinds 3 juli 2023 uitgevoerd door het Huidfonds, in samenwerking met de Stuurgroep Huidkankerzorg Nederland en partners van het Zonkracht Actieplatform. De boodschap van deze publieksvoorlichting sluit aan bij de aanbevelingen van het RIVM, namelijk: dat je kunt voorkomen dat je huid verbrand door drie eenvoudige handelingen: zoek de schaduw op, trek iets aan, en smeer je in. In de publieksvoorlichting wordt ook benadrukt dat smeren alleen niet voldoende is. Het advies is om zoveel mogelijk uit de zon te blijven of de huid te bedekken. Ten aanzien van smeren wordt geadviseerd om 30 minuten vóór het naar buiten gaan royaal te smeren met minstens factor 30 én direct na het zwemmen en zweten.

Zonnebeleid op scholen en kinderopvang

Bescherming tegen uv-straling voor kinderen is extra belangrijk. Vooral schade door uv-straling opgelopen in de jeugd is een risicofactor voor het krijgen van huidkanker op latere leeftijd. Ernstige verbranding in de jeugd vergroot de kans op melanoom (de meest erge vorm van huidkanker) aanzienlijk. In de beleidsnota Gezond opgroeien in Roosendaal wordt verwezen naar de website Gezonde Kinderopvang. Op deze site worden ook suggesties gedaan voor beleid binnen de kinderopvang als het gaat over bescherming van kinderen tegen de zon. Ook wordt via Gezonde Kinderopvang website verwezen naar de Zonnetjesweek campagne van het Huidfonds voor kinderen van 0-4 jaar en een lespakket voor het basisonderwijs. Onduidelijk is hoeveel kinderdagverblijven in Roosendaal het Gezonde Kinderopvang vignet of Gezonde School vignet hebben.

IZA en GALA

In het Integraal Zorgakkoord is aandacht voor (huid)kanker en het voorkomen hiervan door een gezondere leefstijl. Een van monitoringscriteria is de bewustwording van het risico op huidkanker en het veranderen van zongedrag t.o.v. 2023 (nulmeting moet nog plaatsvinden). Men verwijst hier tevens naar het bovengenoemde RIVM-advies. Hitte en UV-straling vragen in samenhang aanpassingen in de leefomgeving en in de leefstijl. In het Gezond en Actief Leven Akkoord worden suggesties gedaan voor concrete maatregelen zoals het aanleggen van schaduwrijke (speel)plekken, zonwering en het aanleggen van meer groen in de stad.

Middels de monitor gezonde leefomgeving wordt onderzoek gedaan naar de beleving van de leefomgeving onder inwoners (18+) in Noord-Brabant. Deze belevingscijfers worden gecombineerd met feitelijke cijfers over de leefomgeving op de Brabantse Omgevingsscan. Op deze website is bijvoorbeeld te zien wat de warmste plekken zijn in de gemeente Roosendaal en wordt inspiratie gegeven voor beleidsvorming op dit thema.

Conclusie en advies

In lijn met het RIVM-advies en aansluitend op de landelijke publieksvoorlichting over zonbescherming adviseert de GGD de gemeente Roosendaal om in te zetten op bewustwording bij inwoners volgens het weren, kleren en (additioneel) smeren principe. Het gebruik van zonnebrandcrème wordt beschreven als minst effectieve maatregel tegen uv-straling. Er zijn dan ook geen aanwijzingen dat er landelijk beleid wordt ontwikkeld over het plaatsen zonnebranddispensers. Voor regionale advisering is aansluiting bij de landelijke voorlichtingscampagne van het Huidfonds tevens aangewezen.

Januari 2024: Advies besproken met de ambtenaren gezondheid van de 16 West-Brabantse gemeenten. Afspraak: Roosendaal dient verdiepende vragen in.

Januari 2024: Vraag aan de GGD voor verdiepend advies vanuit de D16.

Februari 2024: GGD komt met extra input.

De Brabantse GGDen adviseren conform het in oktober 2023 gegeven advies, wat ook overeenkomt met de recent gepubliceerde Handreiking Klimaatadaptatie en Gezondheid (december, 2023).

‘Zonbescherming bestaat uit meerdere gedragingen. Het advies van onder andere de GGD is een combinatie van weren, kleren en smeren. Het is belangrijk zonverbranding van de huid te voorkomen, omdat dat de kans op huidkanker sterk vergroot. Afhankelijk van verschillende factoren, zoals de sterkte van de UV-straling, tijdsduur van blootstelling aan de zon en huidtype, is het belangrijk om (in onderstaande volgorde):

1. Sterke blootstelling aan zonlicht te vermijden (schaduw opzoeken of midden op de dag binnen blijven).
2. Geschikte kleding te dragen (kleding, hoed, zonnebril).
3. Zonnebrandcrème te gebruiken.’

Van een andere GGD begrijpen wij dat in de gemeente bij hen in de regio rondom een buitenevenement gebruik is gemaakt van zonnebranddispensers, maar ook deze GGD adviseert volgens het principe weren, kleren en als laatste smeren.

De gemeenten Katwijk en Noordwijk (kust gemeenten met meer risico op huidkanker) is gestart met een tweejarig project in samenwerking met KWF, waarbij zonnebranddispensers en UV-indexpalen zijn geplaatst op verschillende plekken.

Februari 2024: Ambtelijke afstemming over wens voor de regio. Conclusie: Een visie waar heel de regio concreet mee aan de slag kan.

Maart 2024: De GGD stelt voor om de ambtenaren gezondheid van de 16 West-Brabantse gemeente bij te praten over de laatste ontwikkelingen.

Maart 2024: Portefeuillehouder deelt tijdlijn en toezegging aan de raad.

Q2 & Q3: Uitvoeren pilot + Samen met de GGD verder met opstellen regionale visie.